

HEMŞİRELİKTE DANIŞMANLIĞA DOĞRU

Selmin ŞENOL SEZGİN*

ÖZET

Günümüzde hasta merkezli hemşirelik anlayışı içerisinde, hemşirenin "danışmanlık" rolünden oldukça sık söz edilmektedir. Bu rol ise üç ayrı kavramla karşılaşmamıza fırsat tanımaktadır. Bunlar; iletişim becerileri, danışmanlık becerileri ve danışmanlık disiplindir.

Bu kavramların ideal iletişimde kullanılmaya başlanması ile psikolojik bakımdaki geri bildirimlerin daha niteliksel olduğu belirtilmektedir.

GİRİŞ

Hemşirenin "danışmanlık rolü" içerisinde yer alan iletişim becerileri i. danışmanlık becerileri ve danışmanlık disiplininin mutlak birbiri üzerine geçen anlamı olsa da. aktivitele r h iyera rş is i içe ris ind e bir pira m ide benzediğini söylemek olasıdır (Şekil 1). Bu piramidin tabanında. tüm kişiler arası ilişkilerin temel olan ve en geniş çapta bakımla ilgili mesleklerde kullanılan iletişim becerileri bulunur (1. 3).

İletişim becerilerinin amacı uygun sosyal temas ve ilişkileri sağlamaktır. Bu kavramda bilgi verme . tartışma . duyguların ifadesine fırsat tanıma ve değerlendirme bulunur. Bu beceriler için de gözleme ve dinleme . açık uçlu sorular sorma. destekleyici olma ve beden dilini kullanabilme vardır. Bu nedenle iletişim insanlarla çalışmanın herkes için ve özellikle hemşireler için esas ve şarttır. İletişimin olmadığı durumlarda

---

* Celal Bayar Üniversitesi S.H.M.Y.O. Öğretim Görevlisi

şikayet gelir. Bir eylem ya da hasatlar kendilerinin anlattıkları ve önemsiz oldukları hissedebilirler (3. 4. 5. 6).

Hasatlarla ve meslektaşlarımızla etkili bir temas için, durumu değerlendirmek ve sorunu tanımada iyi bir iletişim gereklidir. Bazı zamanlarda iletişimdeki sıkıntılar da bilinmektedir. Bunun nedeni olarak zamansızlık ve bilgi azlığı gösterilmektedir. Bunun yanı sıra hemşireler kendilerinin hasatlarla duygusal iletişim kurabilmede hazınsız hissedebilirler. Aynı zamanda duyguları ve yetenekleri karşısında çok aşırı olarak korkarlar. Bunun sonucunda hasatların gereksinimlerini karşılamak için kendilerinin iletişim becerilerinin yetersiz hissedebilirler (3).

Danışmanlık becerileri iyi iletişim becerilerinin üzerinde yükselir. Bu becerilerin amacı, hasatların sorunlarının daha iyi anlaşılmasını sağlamaktır. Bunun için kişinin önce kendi davranış ve inanışlarının farkında olması önemlidir. Bu Rogers tarafından "çevre koşulları" olarak tanımlanmaktadır.

Bunlar:

- Empathy (eş duyum): sempoitin karşılıklı olarak kullanılmalıdır.
- Şartsız kabul ve paylaşılabilirlik: kişinin yaşıtları veya yaşadıkları ile değerlendirebilir.
- İçtenlik-gerçeklik: hemşirenin kendi gerçek duygularını göstermesidir (3).

Danışmanlık becerilerini öğrenmek için, belli bir dönem "kendini tanıma" eğitiminin geçilmesi gerekmektedir. Bu dönemde esas olan kendini tanıma işidir. Öncelikli ve duygusal gereksinimlerin tanımasıdır.

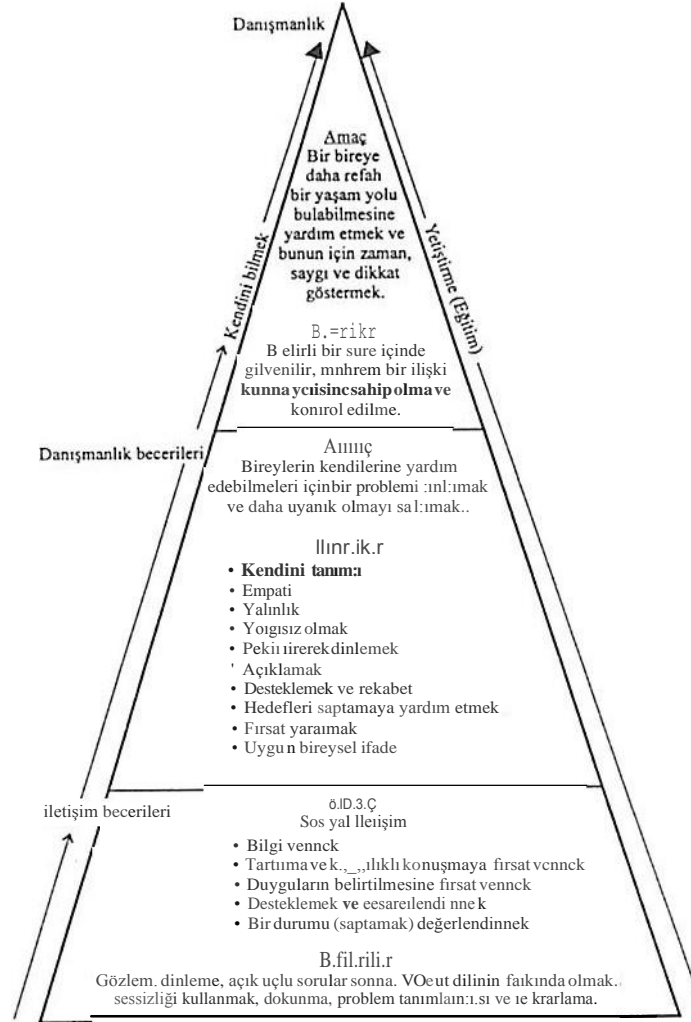
British Association of Counselling'in danışmanlık tanımını şöyle verir. "bir kişinin diğer bir kişiye dallas ağırlıklı yaş aya bilme yollarını ne Ueş - Unne. görebilmek ve araştırmak için yardım amacıyla zaman, dikkat ve saygı sunmasıdır" (3).

Hemşireler yukarıda tanımlanan danışmanlık hizmetini sunabilmek için üst düzey iletişim ve danışmanlık becerilerine sahip olmalıdır.

Literatürlere göre klinik uygulamalarda fiziksel bakıma ayrılan zaman psikolojik bakıma ayrılan zamandan daha fazladır (2.3). Son zamanlarda yapılmış olan çalışmalarda etkili iletişim ve psikolojik bakımın dört etkene bağlı olduğu belirtilmektedir. Bu etkeler;

* Gereklili iletişim becerilerinin öğretilmiş olması.

* Psikolojik bakımın, tümel bakımın asal bir parçası olarak onore eden bir ortamda çalışılıyor olması,

Şekil 1. Danışmanlıkla İletişim Becerileri

* Hemşirelerin. onlarda n beklenen duygusal istemlerle nasıl başa çıkacaklarının farkında olmaları.

* Tüm hemşirelik personelinin; değer verildiğini ve desteklendiğini hissetmeleri.

Eğitim teknolojisi içerisinde yer alan videolar, roller ve kendini tanıma programları bu konuda hemşirelerin daha başarılı olmalarına fırsat tanımaktadır. Hemşireler hastalının sorunlarını değerlendirerek dayanışma nlik gereksinimlerini tanımlayabileceklerdir. Sorunun tanımlama - ya n hemşireler için dayanışma nlik gereksinim durumlarında farkedebilecek ve sevketmeye yeteneğini de kazanacaklardır.

SUMMARY

Today's nursing understan ding also includes counselling role. This role confronts us with three different notions . These: communication skills , counselling skills and counselling discipline. So that there is often confusion about the role of counselling skills in nursing. as distinct from good communication skills.

KAYNAKLAR

1. Cüceloğlu O. İnsan ve Davranışı. Rcm: Kitabevi. İstanbul .1991.
2. Luogurinc R. "Common Causes of Nursing Liability" Nursing 88, November.
3. Macleod J, Hooper L, Jcson A. "Progression To Counselling in Nursing Times . Feb. 20 . Vol. 87. No: 8 . 1991. p. 41-43 .
4. Orlando LJ. (Çev. Özcan A. Plalin N). Hasta Hemşire İlişkisinde Kişilerarası Süreçler. Koç Vakfı Yay. No: 5.
5. Özcan A. "Hemşirelikte İletişim ve Değer Soruları". THD 42 / 4 . 1994 . s. 41
6. Tcrakye G. Hasta-Hemşire ilişkileri. Ankara 1994.